16 АПР 1993

Ватан севмак иймондандур!

Ўзбекистон овози

Газетага 1918 йил 21 июнда «Иштирокиюн» номи билан асос солинган

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг газетаси

Нархи: 5 сўм

1993 йил 26 март, жума

№ 52 (21. 403).

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом КАРИМОВга

Ўзбекистон касаба уюшмалари фаолларининг

МУРОЖААТИ

Азиз ва муҳтарам Ислом Абдуғаниевич!

Шарқона янги йил — Наврўз шодиёналарини халқимиз баҳорий кайфият, баланд руҳ, янги-янги умидлар билан кутиб олаётган ушбу қутлуғ кунларда биз Сизга мурожаат қилиб, дил розини изҳор этишни лозим топдик.

Халқимизнинг асрий орзуси бўлган Ватан мустақиллиги тобора мустаҳкамланиб бораётганини кўриб, қалбларимиз қувончга тўлаётир. Сиёсий, иқтисодий ва маданий ҳаётимизда рўй бераётган инқилобий ўзгаришлар Сиз олиб бораётган доно ички ва ташқи сиёсат самараси эканини ҳар биримиз юракдан ҳис этиб турибмиз.

Республика мустақилликка эришгандан бери босиб ўтилган йўлга назар ташласак, ташқи сиёсий ва иқтисодий алоқаларни мустаҳкамлаш, меҳнаткашларни ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, унутилаётган қадриятларимизни тиклаш, янги давлат тизимини яратиш ва бошқа соҳаларда ўн йилликларга татигулик ишлар бажарилаётганининг гувоҳи бўляпмиз. Буларнинг барчасига, энг аввалю, Сизнинг тинчликсевар сиёсатингиз, қолаверса, фуқароларнинг фидокорона меҳнати туфайли эришилаётир. «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли», «Ўзбекистон — келажаги буюк давлат» рисолаларингизни зўр иштиёқ билан ўқиб-ўрганиб, истиқлол ва истиқболга бўлган ишончимиз яна ҳам ошиб боряпти. Иқтисодий бўҳронлардан тезда чиқиб кетишимизга, мустақил диёримизга ёруғ кунлар кулиб боқишига, Ўзбекистон яқин йиллар мобайнида фақат Шарқнинг эмас, балки бутун жаҳоннинг энг тараққий этган мамлакатларидан бирига айланишига шак-шубҳамиз йўқ.

Маълумки, юрт тараққиёти, аввало, фуқароларнинг юртбошига бўлган ишонч-эътиқодига боғлиқ. Сиз миллатпарвар, юртпарвар инсон сифатида ҳар бир ватандошимизнинг меҳрини қозонгансиз десак муболаға бўлмас. Сиз она халқимизнигина эмас, қўшни мамлакатлар халқларининг ҳам теран ҳурмат-эътиборини қозонгансиз. Тожикистонда ва умуман бутун Марказий Осиё минтақасида тинчлик ва осойишталикни сақлаш йўлидаги саъй-ҳаракатларингизни барча тинчликсевар кучлар юксак қадрламоқда. Дарҳақиқат, тинчлик барча бойликлар манбаидир. Буни халқимиз азалдан эътироф этиб келган ва осойишталик учун курашган. Шу жиҳатдан Сизнинг тинчликсевар сиёсатингиз энг оқилона сиёсатдир.

Бозор иқтисодиётига ўтиш жараёнида олдимизда кўпгина муаммолар кўндаланг бўлаётгани сир эмас. Лекин Сиз чиқараётган фармонлар ва ҳукумат қарорлари бу муаммоларни ҳал этишда, бозор муносабатларига босқичма-босқич ўтишда қулай имкониятлар яратмоқда. Республика касаба уюшмалари аҳолининг барча табақаларини ижтимоий-иқтисодий ва ҳуқуқий жиҳатдан ҳимоялашда ҳукумат билан ҳамкорликни яна ҳам кучайтираверади. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамаси билан республика касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши ўртасида 1993 йилга мўлжаллаб тузилган битим ҳам шу мақсадга хизмат қилади.

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши аъзолари Сиз чиқарган фармонлар ҳар бир вилоят, туман ҳамда меҳнат жамоаси ҳаётига татбиқ этилишига, юртимизда сиёсий барқарорлик сақланишига, барча соғлом кучлар Сизнинг теварагингизда жипслашувига куч-ғайратларини сарфлайверадилар.

Зеро, ҳаммамизнинг орзу-умидимиз, мақсадимиз битта — у ҳам бўлса мустақил Ўзбекистон республикасини жаҳон афкор оммаси кўзи ўнгида гуллаб-яшнаган диёрга, тинчлик ва осойишталик барқарор бўлган мамлакатга, халқи бой бадавлат ўлкага айлантиришдир. Яхши ният халқимизга ҳамиша йўлдош бўлиб, юртимизга бахт ва омад кулиб боқаверсин.

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгашининг бешинчи анжумани қатнашчилари.

КАМОЛОТ ДАСТУРИ

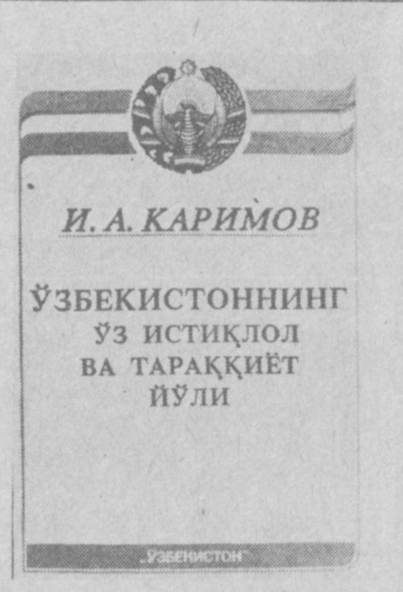

Ўзбекистон Республикаси фахрийлари Кенгаши фаоллари Ислом Каримовнинг «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли» ва «Ўзбекистон — келажаги буюк давлат» китобларига бағишланган илмий-амалий конференцияга тўпланишди.

Таъбир жоиз бўлса, бу анжуман янги кучлар билан мустаҳкамланган фахрийлар кенгашининг давр томир уришига ҳамнафаслиги белгиси бўлди. Ўзбекистон отахон ва онахонлари бутун ҳаёти энг қийин ва масъулиятли жойларда кечган, меҳнатда тобланган инсонни ўзларига сардор қилиб олишди. Уруш ва меҳнат фахрийси, Меҳнат Қаҳрамони Бектош Раҳимов ана шундай юксак ишончга сазовор бўлди.

Конференция иштирокчилари муҳокама этилган асарлар юзасидан Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов номига мурожаатнома қабул қилдилар.

Анжуманда Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат маслаҳатчиси Б. Қосимов, Ўзбекистон Республикаси ижтимоий таъминот вазири Б. Умурзоқов иштирок этдилар.

(Давоми иккинчи бетда).

ЧОРВАДОРЛАР КЕНГАШИБ ОЛДИЛАР

Мустақил Ўзбекистон Қишлоқ хўжалигининг барча соҳаларини юксалтириш масалалари ўз вакилларининг республика кенгашларида муҳокама этилмоқда. Пахтачилик ва дон хўжалиги муаммоларига бағишланган анжуманлардан сўнг чорвадорлар ўз кенгашларига йиғилдилар.

Чорвадорларнинг республика кенгаши 25 март куни Тошкентда очилган кўргазмага ташриф этишдан бошланди. Чорвадор хўжаликларимиз, қайта ишловчи корхоналаримиз аъло сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқариш йўлида баракали меҳнат қилмоқдалар. Айни чоғда республика аҳолисини чорва маҳсулотлари билан тўлароқ таъминлаш йўлини излаб топиш керак.

Бу йўл қандай? Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалик вазири Н. Қ. Қаюмов бошқарган кенгашда шу масала асосий мавзу бўлди.

Кенгашда қишлоқ хўжалик вазирининг биринчи ўринбосари А. А. Йўлдошев маъруза қилди.

Кенгашда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамаси Раисининг биринчи ўринбосари И. Ҳ. Жўрабеков нутқ сўзлади.

Кенгашда Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А. Муталов, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси М. Умурзоқов иштирок этдилар.

• МУСТАҚИЛЛИК УФҚЛАРИ

«ТАДБИРКОР»— ЭЛГА МАДАДКОР

Бозор иқтисодиётига босқичма-босқич ўтилаётган ҳозирги шароитда республикамизда тадбиркорлик ва ишбилармонликни ривожлантириш, мулк эгалари ҳуқуқларини давлат йўли билан ҳимоя қилиш, давлат, ширкат, хусусий ҳамда бошқа мулкчилик шаклларининг ҳуқуқий тенглигини қарор топтириш жуда муҳимдир. Сўнгги пайтларда корхона ва ташкилотларнинг мустақиллигини равнақ топтириш, уларни давлат тасарруфидан чиқариш борасида хайрли тадбирлар амалга оширилаётир.

Республикамиз Президенти Ислом Каримов ташаббуси билан «Тадбиркор» акционерлик-тижорат банки ташкил этилди. Ўзбекистон Республикаси деҳқончилик-саноат акционерлик-тижорат банки раисининг биринчи муовини, «Тадбиркор» акционерлик-тижорат банки раиси Алижон ЮСУПОВ мухбиримиз билан суҳбатини газетанинг 4-саҳифасида ўқийсиз.

Самимий қутловлар

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ПРЕЗИДЕНТИ БИРОДАРИМИЗ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Ассалому алайкум ва раҳматуллоҳи ва баракатуҳу!

Муқаддас Ийди ал-Фитр бошланиши муносабати билан Сиз жаноби олийларини самимий табриклайман ва энг яхши қардошлик истакларини изҳор қиламан. Холиқ ва қодир Аллоҳдан келгусида шу байрамга яна эсон-омон етказишини, Сизга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, қардош халқингизга ва ислом миллатига тараққиёт, фаровонлик ато этишини тилайман.

Икки муқаддас масжид ходими
Фаҳд бин Абдул Азиз ал САУД,
Саудия Арабистони подшоси.

Бисмиллаҳир роҳманир роҳийм

ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Жаноби олийлари, Ўзбекистон Республикаси давлати ва халқини 1372-ҳижрий шамсий йили бошлангани билан табриклайман.

Наврўз ва муборак Рамазон байрамларингиз деярли бир вақтда келиши бу йил халқларимиз муносабатларида қутлуғ йил бўлишидан дарак беради деб ишонаман.

Худованди Каримдан Сиз жаноби олийларига янада кўпроқ муваффақиятлар ва саломатлик, халқингизга бахт-саодат тилайман.

Али Акбар Ҳошимий РАФСАНЖОНИЙ,
Эрон Ислом Жумҳуриятининг Президенти.

Ассалому алайкум ва раҳматуллоҳи ва баракатуҳу!

Ийди ал-Фитр—муқаддас Рамазон байрами бошлангани муносабати билан Сиз жаноби олийларини самимий табриклайман ва энг яхши қардошлик истакларини изҳор қиламан.

Холиқ ва қодир Аллоҳдан келгусида шу байрамга яна эсом-омон етказишини, ҳаммага осойишталик ва тараққиёт келтиришини илтижо қиламан.

Сиз жаноби олийларига бахт-саодат ва сиҳат-саломатлик тилаб энг яхши истакларини баён қилувчи

Абдулла бин Абдул Азиз ал САУД.

РАМАЗОН ҲАЙИТИ МУНОСИБ НИШОНЛАНДИ

Бутун Ислом олами мусулмонлари ўзларининг муқаддас бурчи — ийди Рамазон ҳайитини нишонламоқдалар. Мустақил мамлакатимизнинг барча мусулмонлари ҳам шу муборак кунни ислом динига бўлган чин ихлос, меҳр-муҳаббат ва кучли эътиқод туйғуси билан кутиб олдилар. Ўзбекистон мустақилликка эришгандан кейин мамлакатимиз Президенти олиб бораётган доно сиёсати туфайли ислом дини йўлидаги барча тўсиқлар олиб ташланди, зарур жойларда янги-янги масжидлар бинолари бунёд этила бошланди, мусулмонларнинг беш фарзидан бири — ҳаж сафарини ўтказиш учун қулай имкониятлар яратиб берилмоқда. Дин арбоблари ва масжидлардаги қавмлар бундай имкониятлар учун Ўзбекистон юртбошисига ва ҳукумат идораларига ўз миннатдорчиликларини изҳор этар эканлар, халқлар орасида тинчлик, омонлик ва хотиржамлик туйғуларини тарғиб этмоқдалар, мусулмонларни бошқа миллат кишилари билан аҳил, тотув яшашга даъват этмоқдалар.

Куни-кеча мустақил мамлакатимизнинг барча мусулмонлари ҳайит намозини адо этиш учун тонг қоронғусида масжидлар сари йўл олдилар. Ёмғир ёғиб туришига қарамай, барча масжидлар одамлар билан файзли бўла бошлади.

Тошкент шаҳри Кўкча даҳасидаги Шайх Зайниддин жоме масжиди ўз бағрига ўн минглаб одамларни чорлади. Ҳайит намози ўқилиши олдидан ваъзлик этган **масжид имом хатиби Раҳматилло ҳожи қори Қосимжон ўғли** Ислом дини ўз олдига қўйган вазифалар ва пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссаломнинг ўгитлари ҳақида сўзлар экан, ҳозирги пайтда Ўзбекистонда ислом дини равнақ топаётганлигини гапирди.

Юнусобод райони Бодомзор даҳасидаги Мирза Юсуф жоме масжиди имом хатиби Абдулқодир ҳожи қори Мардон ўғли бундай деди.

— Биз мусулмонлар улуғ айём — ийди Рамазон ҳайитини зўр хурсандчилик билан кутиб олдик. Ибодатимизни мамнунлик билан адо этдик. Ўзбекистон Республикаси Президенти фармони билан ийди Рамазон куни бутун республикамиз бўйлаб дам олиш куни деб эълон қилинганлиги айни муддао бўлди. Бунинг учун мамлакатимиз юртбошиси шарафига ҳамма жойда дуолар айтаяпмиз, мустақиллигимизнинг умри боқий бўлиши учун яратган Оллоҳнинг ўзидан мадад сўраб турибмиз.

Тошкентнинг барча районларидаги масжидларда ийди Рамазон ҳайити уюшқоқлик билан ўтди. Шундан кейин шаҳар аҳолиси қариндош-уруғларини ва катта ёшли кишиларни муборакбод этдилар.

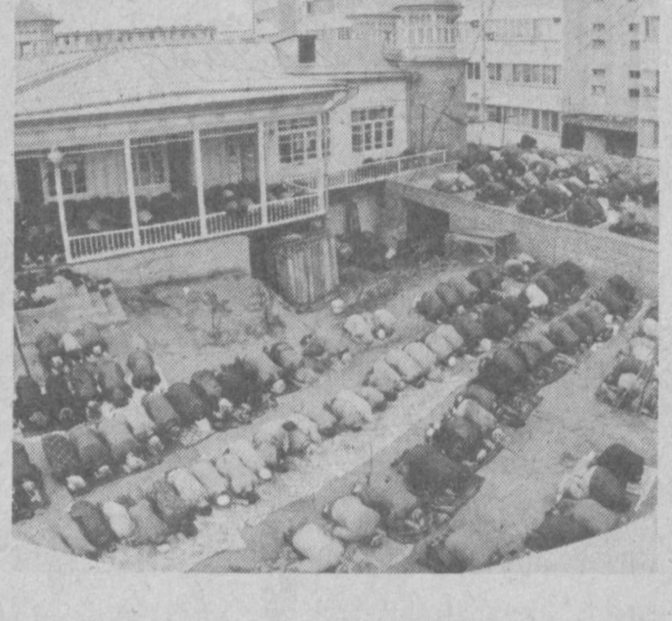

СУРАТЛАРДА: Мирза Юсуф масжидидаги ҳайит намози маросимидан лавҳалар.

А. РАҲИМБОЕВ ва М. БОЛТАБОЕВ олган суратлар.

БОҒ—БОҒБОНЛАР БИЛАН ГЎЗАЛ

ДЕЙДИ ХУЖАОБОД АГРОСАНОАТ КОМБИНАТИНИНГ БУЛИМ БОШҚАРУВЧИСИ ПУЛАТЖОН МАМАДАЛИЕВ

— Баҳор бўсағасида совуқ тушди. Бу — мевали дарахтлар учун хавфли. Биз, кекса боғбонлар тажрибасига таяниб, иложи борича мавжуд боғлар, токзорларни суғоришга ҳаракат қилдик. Шундай қилинса, дарахтга совуқ таъсир этмайди.

Пўлатжон боғ шайдоси. Машҳур ва марҳум боғбон Масодиқ Мадиёров билан узоқ йиллар бирга ишлаб, ундан сабоқ олган.

У бошқараётган бўлим комбинат бўйича етиштириладиган меванинг тенг ярмини беради. Пўлатжон ишни қуриган мевали дарахтларни кўчириб ташлаш ва ўрнини янги ниҳоллар билан тўлдиришдан бошлади.

Кўчат нечоғли текис бўлса, мева ва узум шу қадар кўп бўлади. Боғ ва токзорларда бўш ер қолдирилмади. Минерал ўғитлар тупроқнинг чуқур қатламига солинди. Ўғитланиб, таги юмшатилган боғларда нам яхши сақланади, мевалар тўкилмайди, ҳосилдорлик ошади.

Янги боғлар яратишда серҳосил навларни танлаб, районлаштириб экиш керак. Шундай қилинса, кўчатлар касалликларга бардошли бўлади, кўп ҳосил беради. Пўлатжон Оқбура дарёсининг чап қирғоғида 234 гектар тошлоқ ерда боғ яратди.

— Тошлоқ ерда боғ яратишни устозим Масодиқ Мадиёровдан ўрганган эдим, — дейди Пўлатжон, — у билан бирга Қорадарё соҳилида минглаб гектар тошлоқ ер ўзлаштириб, боғ яратганмиз, «Прогресс» боғдорчилик давлат хўжалигига асос солганмиз. Бўлим боғларини кенгайтиришда ана шу тажриба қўл келди. Яратган боғларимиз тўрт йилда мевага кирди.

Ўтган йили 2522 тонна мева етиштирилди. Бу, режадагидан 822 тонна кўп. Ҳар гектар боғдан 151,6 центнердан мева, токзордан 137,5 центнердан узум олинди. Бўлимнинг умумий даромади 36 миллион сўмдан ортиб кетди. Ишчиларнинг даромади уч баравар кўпайди.

Кунлар илиб, боғларда ишлар қизиб кетди...

Анорбой ҚУРОНБОЕВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

«ОДОБНОМА» ПАЙТИДАГИ ОДОБСИЗЛИКЛАР

Яқинда Жиззах вилоят Ю. Ражабий номли ўзбек давлат театрида Омон Шариф Байт ўғли асари асосида саҳналаштирилган «Одобнома» спектаклининг премьераси бўлди. Томоша асосан оят, ҳадис лавҳалардан, насиҳат-қўшиқлардан ташкил топган. Лекин...

Саҳнадаги манзара: куни битай деб турган чол теппасида кампири йиғлаб худоға нола қилаяпти. Аммо томошахонадагиларга ҳеч нарса эшитилмайди. Шу пайт орқа ўриндиқларда ўтирганлардан бири овозининг борича «Омин, бобонинг жойи жаннатда бўлсин!», дея қичқирди. Томошахонани кулги, қичқириқ, ҳуштак овози босиб кетди.

Бошқа бир кўриниш: куёв келинчакни қучоқлаб, ҳасратлашиб ўтирибди. Унинг сўзларини ҳеч ким тингламайди. Ёнгинамизда ўтирган 12-13 ёшлардаги бола саҳнадаги йигитга қараб «Қаттиқроқ, қаттиқроқ қучоқла», деб бақирди. Шериклари уни қўллаб, қарсак чалишди.

Шовқин бироз пасайгач, ундан секин қайси мактабданлигини сўрадим. Гайдар номли мактаб ўқувчиси экан.

«Ой куним яқин, шу ой охирларида кўз ёрсам керак» дейди саҳнадаги аёл дугонасига қаппайган қорнини кўрсатиб.

— «Ой куним яқин»и нима дегани, — тушунмай сўрайди томошабинлардан бири нарироқда ўтирган шериғидан.

— Наврўздан кейин туғар экан, — баралла, намойишкорона жавоб қайтарди «билағон» ўқувчи.

• Луқма •

Томошахонани яна ўқувчи ёшларнинг қийқириғи босиб кетди.

Ҳа, шу куни премьерага келганларнинг асосий қисми мактаб ўқувчилари ва ҳунар-техника билим юртининг талабалари экан. Суҳбатлардан ўқувчиларнинг кўпчилигини мажбурлаб олиб келишгани маълум бўлди. Томоша яримламасданоқ кўпчиликнинг кетиб қолгани бу далилларни яна бир бор исботлади.

Илк бор қўйилаётган спектакль хусусида фикр-мулоҳазаларини билдиришга келган айрим мутахассис ва масъул кишилар ҳам томошахонадаги шовқин-сурон, тинимсиз у ёқ бу ёққа юришларга чидолмай туриб кетишди.

Саҳналаштирилган асар, унинг бир қатор ижрочилари ҳақида илиқ фикрлар билдирилди. Аммо спектакль бошловчисининг ҳам, театр ходимларининг ҳам томошахонадагиларни тартибга чақириб, айтган барча сўзлари зое кетди. Ҳеч кимнинг танбеҳи кор қилмаган ўқувчи-ёшларнинг одобсизликларини баҳолаш, уларга одобнома дарслари ўтаётган тарбиячиларига ҳавола.

Шу ўринда театр раҳбариятининг, ўша кунги тадбирга масъул барча ўртоқларнинг уқувсизлик қилганликларини алоҳида таъкидлаш даркор. Афтидан улар «бир ўқ билан икки қуённи кўзлаган» кўринишади.

Афсуски, ўша ўқ ҳатто бир нишонга ҳам тегмади.

Б. САТТОРОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири

КАМОЛОТ ДАСТУРИ

ЎЗБЕКИСТОН ФАХРИЙЛАРИ КЕНГАШИ ФАОЛЛАРИ ПРЕЗИДЕНТИМИЗ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ИККИ АСАРИГА АНА ШУНДАЙ БАҲО БЕРИШЯПТИ

МУСТАҚИЛЛИКНИНГ ОЛИЙ МАҚСАДИ

Бектош РАҲИМОВ,
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФАХРИЙЛАР ТАШКИЛОТЛАРИ УЮШМАСИ КЕНГАШИНИНГ РАИСИ

Катта ҳаёт йўлини босиб ўтаётган биз фахрийлар учун бугун қувончли ва масъулиятли кун.

Бутун Ўзбекистон халқи айни кунларда асрлар мобайнида орзу қилган мустақиллик завқи ва шукуҳи ила яшамоқда. Мана, ҳурриятнинг иккинчи баҳорига қадам қўйдик. Бу давр мобайнида бизни ер куррасининг барча қитъалари ва минтақаларидаги давлатлар таниди ва танимоқда. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг биноси саҳнида байроғимиз ҳилпираб турибди.

Бундай дамларда Президентимиз Ислом Каримовнинг кетма-кет чоп этилган икки китоби сиёсий ва маданий ҳаётимизда жуда муҳим воқеа бўлди. Эски тузумнинг даста-даста назарий китоблари ўз-ўзидан пуч адабиётларга айланди. Ана шундай пайтда И. Каримовнинг Ўзбекистон тараққиёт йўлини белгилаб берувчи китоблари юзага келиши айни муддао бўлди. Давлатимизнинг муҳим сиёсий йўлини белгилаб берувчи бу асарлар олдимизга ғоят масъулиятли вазифаларни қўйди. Уларда баён қилинган бозор иқтисоди даври муаммоларининг йўллари ва ечимларининг ўзи алоҳида оламдир.

Мустақилликнинг шаҳдам одимлари йўлида Президент имзолаган фармонлар қандай амалга оширилмоқда? Синчиклаб қарасак айрим жойларда сусткашлик, лоқайдлик, тўраларча ишлаш ҳоллари кўринаётир. Бундай иллатларга барҳам бериш, кўзимизни равшанроқ очишимизда мазкур китоблар ҳаммамизга куч-ғайрат бахш этади, сиёсий онгимизни оширади.

Ўзбекистон фахрийлар уюшмаси ўз сафида 2,5 миллион нафар кишини бирлаштирган. Бу Ўзбекистон аҳолиси умумий сонининг 11 фоизини ташкил этади. Демак, сафимиз катта ва салмоқли кучга эга. Агар биз бу шарафли ишга астойдил киришсак, ёш авлодни тўғри йўлдан бошлашга, энг муҳими, бор куч-ғайратимиз билан мустақиллик қўрғонларини мустаҳкамлаб, Президентимиз ғояларини рўёбга чиқаришда яқиндан ёрдамчи бўла оламиз.

Мустақил Ўзбекистон Республикаси учун кўплаб билимдон мутахассислар ниҳоятда керак. Олдингдан оққан сувнинг қадри йўқ, дейдилар. Тошкентдек шаҳри азимда дунёга донғи кетган катта университетимиз бўла туриб, бошқа жойларни кўзлаймиз. Марказий Осиё учун муносиб кадрлар тайёрлай оладиган бу ўқув масканининг мавқеини бундан буён янада ошириш лозим.

ИСТИҚЛОЛ — ДИЁРИМИЗНИНГ ҚАТЪИЙ ЙЎЛИ

Йўлдош ИБРОҲИМОВ,
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ ФАХРИЙЛАР КЕНГАШИНИНГ РАИСИ

«Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли» асари мураккаб тарихий шароитда, ана шу шароитни тўла масъулият билан англаган ҳолда оқилона ёзилган. Асар муаллифи бу мураккаб жараённинг гувоҳигина эмас, балки бевосита иштирокчиси ва олиб борилаётган амалий ишларнинг ташкилотчиси сифатида намоён бўлади.

Тарихдан ҳаммамизга маълумки, кўп ғоялар, йўналишлар ва таълимотлар бўлган. Лекин шу ғояларни амалга ошириш шарт-шароитлари, йўл-йўриқлари ва воситалари тўла ёритилмасдан, вазифалар нима қилиб бўлса ҳам бажарилиши талаб қилинар эди. Ўрганилаётган ушбу асарларда муаммолар ва уларни ҳал этишнинг йўл-йўриқлари аниқ кўрсатиб берилган. Шунинг учун ҳам бу асарларни кенг маънода дастурий аҳамиятга молик китоблар деб ҳисоблаймиз.

Ҳамма шоҳид, содир бўлаётган туб силжишлар дунёнинг ҳозирги қиёфасини кескин ўзгартириб юбормоқда. Шундай ўзгаришлар Ўзбекистонда ҳам рўй бермоқда. Буларнинг илдизи қаерда? Асарлар бунга аниқ жавоб беради: «Халқларнинг озодлик, мустақиллик ва бахт-саодатга азалий интилиши, ўз тақдирини ўзи белгилашга қатъий азму қарори мана шундай ўзгартишларни ҳаракатга келтирувчи кучдир». Дарҳақиқат, собиқ иттифоқдаги республикалар орасида биринчи бўлиб кенг миқёсдаги ислоҳотларни амалга ошириш, жамиятни ўзгартириш ва янгилаш йўлига ўтиб олган ҳам бизнинг республикамиз бўлди. Ўзбекистон тинч парламент йўли билан ўзининг мустақиллигига эришди. Буни кенг халқаро жамоатчилик қўллаб-қувватламоқда. Республикамиз олдида мустақил давлат сифатида янги ички ва ташқи вазифалар вужудга келди. Демак, мустақиллик шароити тушунчаси ва унинг дастурини ишлаб чиқишни ҳаёт тақозо қилди. Президент Ислом Каримов иштирокида ишлаб чиқилган маълум баёнотлар ва бир қатор нутқларда бунинг дастури ҳам ишлаб чиқилди ва бу истиқлол йўли деб номланди.

Ўтиш даврида яшамоқдамиз. Бунинг ҳам ўзига хос муаммолари бор. Буларни тўғри таҳлил қилиш, кундалик ва келажак вазифаларни аниқ белгилаш ўрганилаётган асарларимизнинг асосий мазмунини ташкил қилади. Муаллифнинг ўзи масалани қуйидагича қўяди: «Ҳозир бизнинг жамиятимиз тарихий чорраҳада турибди. Республиканинг миллий-давлат, ижтимоий-иқтисодий ва маънавий камол топтирувчи ўз тараққиёт йўлини ишлаб чиқишимиз зарур». Китоб шу мақсадни рўёбга чиқариш намунасидир. Барқарор бозор иқтисодиёти, очиқ ташқи сиёсатга асосланган, кучли демократик ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамиятини барпо этиш пировард мақсад бўлиб қолиши керак.

Китобларда янгиланиш ва ижтимоий тараққиётнинг ўзимиз танлаган йўли мураккаб жараён эканлиги ва ҳаётнинг ҳамма томонларини қамраб олишига алоҳида аҳамият берилган. Ижтимоий жиҳатдан йўналтирилган бозор иқтисодиётини қуриш—мустақил Ўзбекистон ички сиёсатининг негизи эканлиги, мамлакатни ривожлантиришнинг маънавий-ахлоқий негизлари. миллий манфаатлар устиворлиги ва тенг ҳуқуқлилик, ҳамкорликка асосланган ташқи сиёсат китобда кенг маънода таҳлил қилиб берилган. Танлаб олган йўлимизнинг шарт-шароити, негиз ва асослари аниқ кўрсатиб берилган.

Иккинчи китоб ҳақида гап борар экан, бу асар республикамизда олиб борилаётган улуғвор ўзгартишлар ички ва ташқи мухолифларнинг Ўзбекистондаги жараённинг дастури йўқ, деб жар солишларига аниқ ва тўғри жавобдир. Шу муносабат билан Президентимизнинг «Барча мухолифларга бу китобча билан танишишни маслаҳат бераман. Нечундир танқид қилишга, баҳслашишга уринишмаяпти. Бунинг сабаби шуки, бу танқидчиларда кибр-ҳаводан бошқа ҳеч вақо йўқ» деб хорижлик мухбирларга айтгани бежиз эмас.

Асарда жамиятимиздаги барча авлоднинг ўрни ва уларнинг ҳуқуқ ҳамда бурчлари баён қилинган. Катта авлодга нисбатан ғамхўрлик ва уларнинг хизматларига нисбатан муносиб баҳо берилган.

МАСЛАК ВА НИЯТИМИЗ ТИНЧЛИКДИР

Ғайни НАЖИМОВ,
РЕСПУБЛИКА ФАХРИЙЛАР КЕНГАШИ ТАРБИЯВИЙ ВА МАДАНИЙ-ОММАВИЙ ИШЛАР КОМИССИЯСИ РАИСИ

— Республикамиз мустақил давлат деб эълон этилганига бир ярим йилдан ошди. Шу вақт ичида уни жаҳондаги 150 дан ортиқ мамлакат эътироф этди. Айни пайтда ижтимоий ҳаётимизда қатор ислоҳотлар изчиллик билан амалга ошириляпти. Бундай пайтда фан намоёндалари, давлат ва жамоат арбоблари янги жамият ва унинг муаммолари ҳақида газета ва журналларда қатор мазмунли мақолалар эълон қилмоқдалар. Лекин Президентимиз Ислом Каримовнинг чоп этилган рисолаларида Ўзбекистоннинг ижтимоий ва иқтисодий тараққиёти қайси йўлдан бориши, янги иқтисодий муносабатларга қандай ўтилиши, қай ҳолда демократик давлат барпо этилиши, инсоннинг ҳуқуқий, миллий қадриятлари . каби ўта ҳаётий ва долзарб масалалар ҳар жиҳатдан мушоҳада қилинади ва улар ҳам назарий, ҳам амалий жиҳатдан асослаб берилади. Ўртоқ Каримов кўрсатдики, Ўзбекистон бошқа давлатлар тараққиёти жараёнида тўпланган ва республика шароитида тадбиқ қилса бўладиган барча ижобий ва мақбул тажрибалардан шак-шубҳасиз самарали фойдаланади. Гап бирор бир аниқ андозада эмас, ҳатто у ижобий натижалар берган тақдирда ҳам уни кўр-кўрона кўчириб бўлмайди. Аниқ ва равшан воситалар ҳамда усуллар қайси мамлакат учун мўлжалланган бўлса, ўша мамлакатнинг ўзига хос шароитида ижобий натижа беради, деб уқтиради.

Бозор иқтисодига ўтиш жуда мураккаб ва қийин, лекин муқаррар жараёндир. Бу давр амри мавжуд воқеликдир. Айни пайтда бу жараён аниқ мақсад йўлида одамлар фаровонлигини таъминлашда усул ва воситадир. Бу сиёсат бобида босқичма-босқич ҳаракат қилиш, сакрашларга йўл қўймаслик керак, деб алоҳида уқтирилади. Шу пайтгача социализм ривожланиши билан миллий маданиятлар ўртасидаги тафовутлар йўқолиб боради, деб ташвиқот қилдик. Ваҳолонки, ижтимоий тараққиёт юқорилаб борган сари умумбашарий қадриятлар ҳам мустаҳкамланади, миллий маданиятлар, миллий урф-одатлар, миллий онглилик ва ғурур кучайиб боради. Миллий онглилик миллий маҳдудликдан юқори туради. Шунинг учун ҳам ўртоқ Каримов ўз китобларида ўзбек халқининг миллий маданиятини, миллий онглилигини ва унинг мустақил тараққиёт йўлини эъзозлаб таърифлайди. У ўзининг илғор фикрлари билан қадриятларимизни мустаҳкамлашга чорлайди.

Ўзбекистон Республикасининг фахрийлари мамлакатимиз Президенти олиб бораётган ички ва ташқи сиёсати йўлини қўллаб-қувватлайдилар ва айни чоғда келажакда улуғ давлат қуришдек буюк ниятни амалга оширишда куч-ғайратларини аямайдилар.

БАШОРАТ ВА САДОҚАТ

Иброҳим РАҲИМ,
ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ЁЗУВЧИСИ

Бу асарлар фикрловчи кишининг ҳаётий тажрибаси асносида пайдо бўлган. Муаллиф кенг миқёсдаги ўйлари, халқига садоқат билан хизмат қилишнинг доно ва оқилона ечимлари билан майдонга чиқди. Бу фикр Ислом Каримовнинг мушоҳаларида, иқтисодиёт жабҳасидаги чорак асрлик тажрибасида, Новогорёводан, Август фитнасидан ҳам олдин, уч славьян республикаси раҳбарларининг Беловежская Пушчадаги қарорларидан олдин, шўро қобиғи ичида молия ва режалаштириш идораларидаги фаолияти даврида пайдо бўлганди. Бу фикрлар Каримовда, у Қашқадарёда халқ ҳаёти, дардию армони, орзу ва ниятлари билан яқиндан ошно бўлган чоғларида синовдан ўтиб, кейинчалик бутун ўзбек халқи рўзғорининг ташвишлари зиммасига тушганида етилган эди. Бу китобларнинг биринчи хусусияти ва муҳим фазилати унинг ҳаётийлигида, деб билмоқ керак.

Каримов молиячи, иқтисодчи эмасми, табиатан бой Ўзбекистоннинг заҳматкаш халқи шўро тузумида камситилишининг сабабларини аниқлайди. Узоқ ва ҳаёлий келажакда кутилган коммунизмнинг иқтисодий принциплари — маҳсулот айирбошлаш Ўзбекистонда жорий қилинди. Кўплаб бойликларимиз четга ташиб кетилди. Ўзбек халқи асосан нон-чой билан кун кўрди.

Ислом Каримовнинг «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли» китобида халқимиз кечирган ана шу ҳаёт кўринишлари чизиб берилган. Муаллифнинг ёзишича, «Ўзбекистон мустақиллигининг дастлабки кунларидан бошлаб ўз қадр-қимматини асрай билди. Биз айрим давлатларга ўхшаб садақага қўл чўзиб турганимиз йўқ».

Ўзбекистон четдан катта ёрдам олмаса ҳам тирикчилигимиз бошқаларга нисбатан ёмон эмас. Бозор иқтисодиёти шароитида аҳоли давлат томонидан ҳимоя қилинмоқда. Ўзбекистонда кенг истеъмол молларининг бошқа давлатларга нисбатан анча арзонлиги бунинг исботидир.

Ислом Каримов ўз асарларида, айниқса ўз фаолиятида иқтисодни сиёсатдан устун қўяди. Иқтисод сиёсатни белгилайди, дейди муаллиф. «Вазият шундай келдики, мустақил Ўзбекистон туғилган куниданоқ оёққа туришга, ўзи юришга мажбур эди».

Иқтисодда тадбиркорлик, тежамкорлик, ишбилармонлик зарур бўлганидек, сиёсатда донолик, ниҳоятда ҳушёрлик муҳимдир. Сиёсат қудратли иқтисодга таянмоғи ва унга хизмат қилмоғи лозим. Президент Каримов жорий этган бу йўл ички сиёсатда халқнинг ишончини қозонди, ташқарида Ўзбекистоннинг обрўсини оширди. Республика Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо бўлди. Уни бир юз элликка яқин давлат тан олди. Пойтахтимизда кўплаб элчихоналар очилди. Қатор қўшма корхоналар ишлай бошлади.

«Ўзбекистоннинг йўли шуки, — деб ёзади Ислом Каримов, — биз тинчлик ва осойишталикни сақлаб, бозор иқтисодиётига ўтишни шошмасдан, аҳолининг ночор қисмини асраб-авайлаб, уларга етарли шарт-шароитларни яратиб бериб, ана ундан кейин амалга оширишга бел боғладик».

Ислом Каримов иқтисоддаги қолоқликдан тез қутулиб, дадил ривожланиш йўлини асарларида аниқ кўрсатиб берди. Булар беш принципдан иборатдир. Бу принциплар иқтисодиёт сиёсатга база бўлмоғи шартлигидан тортиб, бозор иқтисодининг шароит кўтаришига қараб, аста-секин жорий қилишгача бўлган омилларни қамраб олади.

Ислом Каримовнинг бу китоблари келажакка зўр умид уйғотади. Ўзбекистон келажакда бадавлат ва бақуввват давлат бўлажаги асарда исбот қилиб берилган.

Ўзбекистон янги тарих яратяпти. Бу тарихнинг қаҳрамони Ислом Каримовдир.

Суратларни махсус мухбиримиз.
Владимир МОЛГАЧЕВ олган.

МЕҲР-ОҚИБАТЛИ БЎЛА БОШЛАДИК

Нуриддин МУҲИДДИНОВ,
РЕСПУБЛИКА ФАХРИЙЛАР КЕНГАШИ РАИСИНИНГ ЎРИНБОСАРИ

Яқинда мен Фарғонанинг «Олтин кўл» санаторийсида дам олдим. Унда даволанаётганларнинг аксарияти ёши улуғ кишилар эди. Дам олувчилар ўртоқ Каримовнинг китоблари ҳақида суҳбат ўтказиб беришни қўярда-қўймай мендан сўрашди. Бу анжуманда одам кўпайиб кетди. Учрашувда республикамиз тарихи, мустақилликни қўлга киритилгани, олдимиздан жуда катта тўсиқлар олиб ташлангани ҳақида гапириб бердим. Ҳозирги пайтда давримизнинг назарий йўл-йўриқномасига айланган бу китоблардан олган хулосаларим билан ўртоқлашдим. Тингловчиларда бу китоблар катта қизиқиш уйғотганлигини берилган кўплаб саволлардан ҳам билиш мумкин.

Демак, халқимиз бу китобларни қизиқиб ўқимоқда. улар халқ тилига ва дидига мос тушди.

Бу китоблар иш столимиздан ўрин оладиган дастурга айланди. Ўзбекистонни севаман, унинг равнақи йўлида ҳалол меҳнат қиламан, деган инсон шу китоблар билан яқиндан ошно бўлмоғи ҳам фарз, ҳам қарз. Бунинг учун катта ҳаёт тажрибасига эга бўлган биз фахрийлар кўчакуйда ҳам, ишда ва оилада ҳам уни кенг тарғиб қилишимиз лозим.

Президентимизнинг китоблари давримизнинг маънавий бойлиги бўлиб қолганлиги тўғрисида зарур ва ҳаққоний гаплар айтилди. Биз фахрийлар Ўзбекистон ҳукуматининг сиёсий йўлини маъқуллаймиз.

Абдулла ПЎЛАТОВ,
«Ўзбекистон овози» махсус мухбири.

«Ўзбекистон овози»нинг 75 йиллигига

«Ўзбекистон — ватаним менинг» танловига

«Ўзбекистон овози» кўплар қатори Асил Рашидовнинг ҳам кўз очиб кўрган ижодий даргоҳи. Шу муқаддас қадамжо унга ҳаёт фалсафасидан, инсонийликдан сабоқ берди. Аввал адабий ходим, сўнгра бўлим мудири бўлиб ишларкан, жойларга тез-тез чиқиб турар, ишчилар, деҳқонлар, зиёлилар билан яқиндан мулоқотда бўлиб, редакцияга бир дунё таклиф-мулоҳазалар, ижодий режалар билан келарди. У ҳаловатсиз касбда жўшиб-ёниб ишлади. Асилжон газетанинг табаррук эллик йиллиги муносабати билан ўзига берилган Фахрий ёрлиқни жон пардаси ила ҳамон авайлаб сақлаб келмоқда. Чунки битилган сўзлар унинг учун бениҳоя азиз ва қимматлидир. Жумладан, унда қуйидагиларни ўқиш мумкин:

«Ҳурматли ўртоқ Рашидов Асил!

Газетамизнинг муборак эллик йиллиги муносабати билан «Совет Ўзбекистони» да узоқ йиллар самарали ишлаганингиз, ҳаётий масалаларни ёритишда, газетани сифатли қилиб чиқаришда ва тарқатишда яқиндан ёрдам берганлигингиз учун редколлегия Сизни Фахрий ёрлиқ билан тақдирлайди».

Асилжон кейинчалик — Тошкент муаллимлар тайёрлаш олийгоҳига ишга ўтганида ҳам журналистик фаолиятини тарк этмади. Олийгоҳнинг кўп нусхали газетаси — «Совет педагоги»га 20 йилдан ортиқроқ давр мобайнида муҳаррирлик қилди. Ҳозир ҳам ўзи учун муқаддас бўлган даргоҳ—«Ўзбекистон овози» билан муносабатларини давом эттириб келмоқда.

ЙИГИРМА САККИЗ ҚАЛДИРҒОЧНИНГ БИРИ

Ҳа, БИЗЛАР республикада журналистика касби бўйича дорилфунун дипломини олган дастлабки қалдирғоч мутахассислармиз. Мана шунга ҳам ҳадемай 40 йил бўлади. Биз саккиз қиз ва йигирма йигит эдик. Бугун шулардан бири ҳақида ҳикоя қилиб бермоқчиман.

...Кунлардан бирида талабалар ўртасида «Шароф Рашидовнинг укаси бизнинг группада ўқиркан» деган гап тарқалди. Ёшларга хос қизиқувчанлик билан «ким экан у?» деб сўрай кетишди. «У ўзини қандай тутаркин, биз билан тенгқур сифатида гаплашармикан?» деганлар ҳам бўлди. Келди, кўрдик. Оддий, камтар йигит. Ўша пайтларда ҳам, кейинчалик ҳам — Асил Рашидов бирор жойда ўзини бошқалардан ўзгача тутган эмас. Ҳамма ерда эл қатори юрди, курсдошлари билан самимий дўст тутинди. Дорилфунунни тугатдик, ҳаммамиз ҳар қаерга ишга тарқаб кетдик. Лекин ҳар биримиз ким нима билан машғул, қандай иш қиляпти — доимо кўз-қулоқ бўлиб, кузатиб турамиз.

Асил Рашидовдаги инсоний фазилатлар ва қаламкаш, ижодкор сифатидаги хислатларни алоҳида таъкидлаб ўтишни жоиз деб ҳисоблайман. Бу — камтарлик, ҳокисорлик, ҳалоллик, покизалик, заҳматкашлик, тўғрилик, принципиаллик, дўстларга садоқат, ўта заҳматкашлик, ўз ишидан қаноатланмаслик. Мана, олтмишни ҳатлаб ўтганига ҳам бир-икки йил бўлиб қолди. Лекин у ҳамон ижодий изланишда, навбатдаги режалар билан банд.

Унда яна бир кишини ўзига мафтун этадиган хислат бор. У иболи. Унда қандайдир ўзига ярашиқли тортинчоқлик ҳам бор. Асилжон билан танишганимга, боя айтганимдек, қирқ йилдан ошибди. Шу йиллар мобайнида қанча сувлар оқиб кетди. Неларни кўрмади бу бошлар. Ҳаёт йўли деб аталмиш сўқмоқлар бошқалар каби уни ҳам не синовларга солмади, не кунлар тушмади бошига. Ундаги ирода, нафсониятни қўлга ола билиш туйғуси, қандайдир бир ички, табиий талабчанлик, вазминлик, мулоҳазалик, мушоҳадалик бўронларда, довулларда ҳам ўзини йўқотмасдан ўтиб олишига имкон берди Ҳар қандай шароитда ҳам у инсон бўлиб қолди. Инсоф ва диёнатини йўқотмади.

Баъзи кимсаларда унинг раҳматли акаси ҳақида гап кетганида, амал курсисида Шароф Рашидов бўлди, заҳматини у чекди, меҳнатини у қилди, лекин даври-давронни қариндош-уруғлари сурди, деган гап ҳам бор. Бу нозик масалада мен ўзим билганимни айтай, сизлар эшитинг.

Асилжон биз тенгқурлари билан юқорида эслаганимдек, беш йил Тошкент дорилфунунида таҳсил кўрди. Талабалик йиллари... Унинг кайфи, сурури, айтиш мумкинки, ғурури шу даврни бошдан кечирганларга маълум. Ҳаммамиз келгуси парвозга қанот чиқараётгандек сезардик ўзимизни. Ёшимиз улғайиб, ақлимиз тўлишиб қолгандек эди гўё. Ўзаро эмас, баъзан тап тортмай ҳурматли домлаларимиз билан ҳам тортишиб қолардик. Бундай пайтларда Асилжон ҳеч вақт одоб доирасидан ташқарига чиқмасди. У ўзини ҳар қандай шароитда ҳам оғир ва вазмин тутарди.

Яширмайман, ҳа, ўша талабалик йилларида баъзиларимиз ўзгалар билан учрашиб қолганларида:

— Бу дўстимиз Асилжон, Шароф Рашидовнинг укалари бўладилар, биз бирга ўқиймиз, — деб қўярдик.

Бундай ҳолларда Асилжон ҳижолат тортиб, юзлари қизариб кетарди. Кейинчалик қатъий равишда шундай деди:

— Мен талабаман, сизларнинг дўстларингиз, бошқасининг аҳамияти йўқ. Илтимос қиламан, бировларга мени боғлаб гапирманглар.

Шу-шу бўлди-ю, юқоридаги гапларга чек қўйилди. Асилжоннинг ўзи ҳам бирор ерда қариндошлари ким эканлиги, уларни пеш қилганлигини биз эшитмаганмиз.

Ўша йилларда — талабалик давримизда Шароф Рашидов республика Олий Кенгаши Раёсатининг раиси эди. Кейинчалик у қарийб чорак аср мобайнида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига бошчилик қилди. Тасаввур қилинг, Асилжоннинг ўрнида енгилроқ табиатли, ўз шахсий манфаатини кўзловчи бирор бошқа кимса бўлганида борми — керак-нокерак жойда унинг туғишган акаси ким эканлигини пеш қилавериб, не ҳангомаларни кўрсатмасди. Бундай воқеаларнинг қанчасига ҳар биримиз ўз жойимизда гувоҳ бўлганмиз-ку, ахир. Асилжон нимагаки эришган бўлса, фақат ва фақат ўз меҳнати, заковати, заҳмати туфайлигина сазовор бўлди.

Мана унинг ҳаёт ва ижод йўллари (хулоса чиқариш, тўхтамга келиш ўқувчига ҳавола): 1954 йили дорилфунунни тугатгач, бошқалар қатори «Қизил Ўзбекистон» (ҳозирги «Ўзбекистон овози») газета редакциясига ишга келди. Аввалига адабий ходим, кейинчалик бўлим мудири бўлиб ишлади. 1958 йили эса Тошкент муаллимлар тайёрлаш олийгоҳининг аспирантурасига қабул қилинди. Уни 1961 йили тамомлади. Ўзбек адабиёти кафедрасида ўқитувчи, 1963 йилдан эса катта ўқитувчи, 1979 йилдан бери доцент бўлиб ишлаб келаяпти.

У фан номзодлиги илмий даражасини олиш учун диссертациясини 1981 йили ёқлади. Эътибор беринг, аспирантурани 1961 йилда тамомлаганди. Орадан 20 йил ўтди. Бу унинг ночорлигидан эмас, асло бундай деб ўйламанг. Ўша ўзига нисбатан ўта талабчанлик, тортинчоқлик деймизми, баъзи оғзига кучи етмаганларнинг гап-сўзларидан йироқроқ бўлиш ниятидами — ҳар ҳолда шундай бўлди.

Асилжоннинг ўзи бу ҳақда шундай дейди:

— Мен меҳнат қилишни акамдан ўрганганман. Баъзи яқин дўстларим илмий ишимнинг чўзилиб кетганлигини акам билан ҳам боғлайдилар. Бу, бир томондан тўғри. У киши диссертация баҳона, ўз устида ишласин, қаламини чархласин, илмнинг ичига кирсин, деган гапни уқтирарди.

Ваҳолонки, у республика илмий ва ижодий жамоатчилиги ўртасида аллақачон етук адабиётшунос ва таржимон бўлиб танилганди. Даврий матбуотда ҳамда илмий тўпламларда адабиётимиз муаммоларига бағишланган юзга яқин мақолалари чоп этилганди. «Эркин истеъдод», «Леся Украинка», «Мухтор Авезов ва ўзбек адабиёти», «Таржиманинг ойдин йўли», «Замонавийлик ва бадиий метод», «Ҳаёт ва нафосат рамзи», «Севги мадҳияси»дан «Оқ кемагача» каби жамоатчилик эътиборига тушган мақолалар шулар жумласидандир. Асилжон шунгача бир қатор, чунончи, «Инсон ва меҳнат мадҳи», «Ишчи— қиссаларимиз қаҳрамони» каби илмий рисолаларнинг муаллифи бўлишга ҳам улгурганди. 1980 йилда унинг 15 тобоқ ҳажмдаги «Ўзбек қиссаларида меҳнат тасвири» монографияси «Фан» нашриётида чоп этилди.

Мазкур асар илмий ва адабий жамоатчилик томонидан юксак баҳоланди. «Ҳеч иккиланмай айтиш мумкинки, адабиётимизга, ёзувчи меҳнатига чуқур эҳтиром билан ёзилган бу китоб мени бугунги ўзбек прозаси тўғрисида, хусусан қиссачилигимиз тўғрисида анчагина ўйга толдирди, — деб ёзган эди ўша пайтда Ўзбекистон халқ ёзувчиси Одил Ёқубов. — Ўйга толдириш эса, яна такрорлайман, фақат жиддий асарларга хос яхши хислатдир... Асил Рашидов китобининг энг муҳим ва энг катта фазилати ҳам шундаки, танқидчи ўзи қўл урган мавзунинг ичига чуқур кириб, уни ипидан-игнасигача ўрганиб ёзган. Аслини олганда «Ўзбек қиссаларида меҳнат тасвири» деган бу асар бир йил-икки йил эмас, кўп йиллик меҳнатнинг мевасидир, кўп йиллик чуқур изланишларнинг яхши самарасидир...

Натижада биз меҳнат мавзусига бағишланган ўзбек қиссачилигининг муваффақиятларигина эмас, камчиликлари тўғрисида ҳам, схематизм, шаблон, сохталик ва юзакилик каби прозамиз тараққиётига тўсқинлик қилиб қолган қусурлар ҳақида ҳам кенг ва чуқур тасаввурга эга бўлдик».

Мазкур илмий асари учун дўстимиз Ҳамза номли Ўзбекистон Давлат мукофотига ҳаққоний равишда сазовор бўлди. Шунгача у эндиликда жаҳон адабиётининг кўзга кўринган йирик арбобларидан бири Чингиз Айтматовнинг «Жамила», «Сарвқомат дилбарим», «Алвидо, Гулсари», «Оқ кема», «Биринчи муаллим», «Соҳил бўйлаб чопаётган олапар» каби машҳур қиссаларини ўзбек тилига қойилмақом қилиб ағдариб, чоп эттирганди.

Айтмоқчиманки, у расмий равишда кандидатлик диссертациясини ёқлагунча ҳам яхши олим ва моҳир таржимон сифатида тан олинганди. Очиғини айтганда, илмий ва ижодий иш маҳсули билан ўша пайтдаёқ кўпгина илмий даражага эга бўлган ходимлардан устун эди.

Давринг келганда сур бегим, дейдигандан, андак бети қаттиқроқ бўлганида борми... у кандидат эмас, аллақачон фан доктори бўларди. Бунинг учун унда ҳамма хислат, боз устига имконият, барча шароит бор эди. Ахир Марказком биринчи котибининг укаси йўлига ким ҳам тўғаноқ бўлишга журъат эта оларди.

Лекин бизнинг дўстимиз ундайлардан эмасди. Ҳар қандай шароитда ҳам инсонлигини, диёнатини йўқотмайдиганлардан у.

Биз, ўзбек ўқувчилари Марказий Осиёдан чиқиб, жаҳон тан олган улкан истеъдод соҳиби Чингиз Айтматовнинг дастлабки ҳикояларидан тортиб деярли сўнгги романларигача Асил Рашидов таржимасида ўқидик. Буни унинг катта ижодий жасорати, деб бемалол айтиш мумкин. Айни пайтда у қардош халқлар адабиётини, маънавий ҳаётини ўзбек элига сингдириши дўстлик алоқаларининг янада илдиз отишига, палак ёзишига хизмат қилди. Республика адабий жамоатчилиги Асилжоннинг бу хизматига юксак баҳо берди. Етук ёзувчиларимиз, адабий танқидчиларимиз бир тан-бир жон бўлиб шундай фикрни билдирдилар: йиллар давомида катта меҳр, қалб қўри билан меҳнат қилди, шу жараёнда ўзи ҳам ўсди, қалами чархланди, хассос таржимон — ижодкор даражасига етди.

Бу ҳақда Чингиз Айтматовнинг ўзи шундай дейди: «Бир қанча ўзбек ёзувчиларининг китоблари қирғиз тилида нашр этилган. Қирғиз ёзувчиларининг китоблари эса ўзбек китобхонлари жавонида. Шу ўринда мен ихлос қилиб китобларимни ўзбек тилига таржима қилган дўстларимга, айниқса адабиётшунос-таржимон Асил Рашидовга ташаккур айтмоқчиман. Чунки менинг асарларимни Асилжон ўзбекчага худди мен қирғиз тилида ёзгандай жарангли таржима қила олди. Мана шунинг ўзи ҳам дўстликнинг кучқудратидир».

Александр Бек, Мирзабек Дуйсенов, Бовуржон Момиш ўғли ва бошқа ёзувчиларнинг асарлари ҳам Асилжон томонидан таржима қилинган. Умуман, ҳозиргача чоп этилган унинг таржима асарларининг салмоғи 200 тобоқдан ошиб кетди. Адабий-танқидий мақолалари, илмий рисола ва монографиялари эса 100 тобоқ атрофида бўлибди. Бу айтишгагина осон. Буни ижод машаққатини, ўша, тунлари безовта бўлиш заҳматини тортган одам билади. Уйқудан, ҳузур-ҳаловатдан воз кечиб кунма-кун, ойма-ой, йилма-йил қилинган тинимсиз меҳнат самараси бу.

Ўзбекистон Журналистлар ҳамда республика Ёзувчилар уюшмаларининг аъзоси бўлмиш Асилжоннинг меҳнатлари муносиб тақдирланган. У қатор ҳукумат нишон ва медалларининг соҳиби, халқ маорифи аълочиси, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи фахрий унвонига эга.

Бир донишманд айтган экан: ҳаёт — бу силлиқ ва текис йўл эмас, унинг жарликлари ҳам борки, кутилмаганда инсон боласини тақдир шамоллари унга қулатиши мумкин. Бошқалар бошига тушганидек, дўстим бошига ҳам ҳеч кутилмаганда оғир, ниҳоятда мушкул савдолар тушди. Шароф Рашидов вафотидан кейинги йилларда бўлиб ўтган ҳақсизлик, қатағон, туҳмат, таҳқирлаш даврида, Асилжоннинг ўз сўзи билан айтганда «барчамиз учун мусибатли бўлган ўша оғир йилларда энг кўп жабр кўрган оилалар қаторидан биз ҳам узоқда турмадик. Орадан ўтган йиллар ичида биз, «рашидовчилар» юз йилга қаридик».

Шу ўринда унинг «Акам ҳақида» деб номланган рисоласидан бир парча келтиришни лозим деб топдим, зора киши бошидан ўтган воқеаларни ҳеч ким ўзича сўзлаб беролмайди.

«Расмий доираларга келганимизда шуни айтиш керакки, собиқ Давлат хавфсизлиги қўмитаси томонидан Ш. Рашидов оиласи аъзолари, қариндош-уруғлари неча марталаб сўроқ қилинганлиги маълум. Шахсан менга келганда, «резервдаман» деб юрган эдим. Вақти-соати келиб мени ҳам Ш. Рашидов билан боғлиқ масалалар жараёни тугалланиши олдида бир бор таклиф этдилар. Улар мени чақиртиргунга қадар фаолиятимни обдон текшириб, маълум хулосага келганликларини қалбим сезиб турган эди, албатта. Борсам, Москвадан келган терговчилардан тўрт-бештаси хавфсизлик қўмитаси биносидаги хоналардан бирига жойлашиб олиб иш кўраётган эканлар...

Терговчининг саволларига жавоб бериб бўлганимдан сўнг, у қизиқиб сўраб қолди: нега акангиз катта лавозимда бўла туриб, сиз бундай имкониятдан фойдаланмадингиз?

Акам ўз йўлига, мен эса ўз йўлимга. Менда ҳақиқатан ҳам на машина, на дала ҳовли бор. Ҳатто велосипед ҳам йўқ. Зарурат юзасидан унисини ҳам, бунисини ҳам сўраган пайтларим бўлган. Аммо акам рухсат бермасдилар. Ҳатто юқорироқ лавозимларга ишга таклиф этганларида ҳам розилик бермаган. Билмадим. Нима бўлганда ҳам акам менинг моддий шароитимни айтарли даражада яхшиланишига ҳам, лозим кўришган лавозимларга ишга ўтишга ҳам ижозат бермай, тўғри қилган экан, деб ўйлайман. Шу туфайли бўлса керак, менга ҳеч ким, ҳеч қачон ва ҳеч қаерда заррача тазйиқ ўтказа олмаган».

Ҳа, ШУНДАЙ бўлган эди. Дўстларга келганда, шуни айтиш лозимки, уларнинг кўпчилиги Асилжонга бўлган муносабатларини ўзгартирмадилар. Ўша, унинг учун ниҳоятда оғир бўлган йилларда дўстлар ўзларини унга аввалгидан ҳам яқинроқ, самимийроқ тутгандек, ўксиган кўнглига далда бергандек бўлдилар. Дўстим эса ҳаётнинг унинг бошига солган энг оғир синовларидан ҳам ўзига гард юқтирмай шараф билан ўтди.

Дарҳақиқат фидойи муаллимлар зиёлиларнинг гули. Айтиш мумкинки, дўстимнинг катта, олижаноб хизматларидан яна бири унинг мураббий сифатида 35 йилдан буён ёш авлодга сахийлик билан қалб қўрини сингдириб сабоқ бериб, ҳаётга йўллаб келаётганлигидир. У етиштирган сон-саноқсиз қалдирғочлар эндиликда республикамизнинг турли бурчакларида, турли лавозимларда меҳнат қилмоқдалар.

Фарзанд дунёга келганда ота-она унга яхши ният билан ном қўяди. Халқда шундай гап бор: қандай ном қўйилса, кейинчалик инсоннинг бундан буёнги ҳаётида ўша исм маъносини ифодалайдиган мазмун акс этармиш. Эҳтимол шундайдир. Жиззахлик Рашид ота билан Қўйсиной ая ўзларининг бешинчи фарзандларига ном қўяётганларида ҳам шундай ният қилган бўлсалар ажаб эмас.

Ҳа, менинг дўстим ҳаётнинг текис йўлларида ҳам, ўнқир-чўнқир жойларида ҳам, қуёшли кунларида ҳам, бўронли тунларида ҳам диёнатли ва иймонлилигича қолди. Чунки у чин маънодаги асил Инсондир.

Исмоил СУЛАЙМОНОВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими.

Ушбу суратнинг олинганига ҳадемай 40 йил бўлади. Унда «Қизил Ўзбекистон» (ҳозирги «Ўзбекистон овози») ходими Асил Рашидов газета оталиғидаги Оржаникидзе (ҳозирги Қибрай) районининг «Қизил Ўзбекистон» (ҳозирги А. Матқобулов номли) жамоа хўжалиги пахтакорлари билан суҳбатлашаётган пайт акс эттирилган.

И. ГЛАУБЕРЗОН олган сурат.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

МУАЛЛИМ НОМИДАГИ МУКОФОТ

● Андижон вилояти халқ таълими бошқармаси ҳамкорлик кенгаши 1981 йилда Иттифоқ халқ ўқитувчиси фахрий унвонига сазовор бўлган шаҳрихонлик Мамажон Абдурасулов номида махсус мукофот таъсис этди. Бу мўътабар соврин вилоятдаги энг истеъдодли ўқитувчи, тарбиячи, халқ таълими ходимларига берилади.

Болаларга янгича, ўз усулида таълим бериб келаётган Мамажон Абдурасулов ўз муаллимлик фаолиятини 1950 йилда бошлаб, кейинги 33 йил давомида Найнаво қишлоғидаги 41-ўрта мактабда бошланғич синф ўқувчиларига дарс ва таълим бериб келади. Унинг болаларнинг савод ўрганишини такомиллаштириш, уларни илмга қизиқтириш, математик амалларни турли воситалар ёрдамида ўргатиш ва бошқа хилма-хил тажрибалари — жумҳурият миқёсида оммалаштирилаётган ўзига хос мактаби ишлаб турибди.

Рустам РАҲМОНОВ.

ТЎҚИМАЧИЛИК МАЖМУИ ҚУРИЛИШИ БОШЛАНДИ

● Илгари газетамизда Қашқадарё вилояти маркази — Қаршида Туркия билан қўшма корхона — замонавий йирик тўқимачилик мажмуи қурилиши бошланиши ҳақида хабар берган эдик. Яқинда корхона қурилиши бошлаб юборилди.

Шуниси диққатга сазоворки, 25 минг тонна ипак пахтани қайта ишлаб, жаҳон андозаларига жавоб берадиган тайёр кийим-кечаклар ишлаб чиқарадиган бу йирик корхона бир йилда қуриб битказилади.

Тўқимачилик мажмуи Қарши шаҳри ёнидаги Энгельс номли давлат хўжалигининг Қавали қишлоғи ҳудудида бунёд этилмоқда.

Мусо КАРОМОВ.

ШИФОХОНАДА ФИТОБАР

● Бухоро ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмасининг тиббиёт бўлимида фитобар, яъни шифобахш ўсимликлардан шарбатлар тайёрлайдиган муассаса очилди. Дори-дармонлар нархининг осмонга чиқиб кетиши шифокорларни шундай йўл тутишга мажбур қилди.

Бу ишнинг ташаббускорлари И. Муҳаммадиев, О. Ярашев, А. Мирзахўжаев каби шифокорлар бўлишди. Айни пайтда бу ерда ўндан зиёд турдаги шарбатлар тайёрланиб, муолажа учун қўлланилмоқда. Шифокорлар ўттиздан зиёд гиёҳ турларини тўплаб, улардан янги шарбатлар тайёрлаш тадбирларини кўришмоқда.

Минг йиллар мобайнида халқимиз қўллаб келган бу даволаш усулидан бухороликлар мамнун.

Нусратилло НАИМОВ.

ДИЙДОРЛАШУВ

Пайариқ туманидаги 54-махсус мактаб-интернат илгари рус тилини чуқур ўрганиш мактаби ҳисобланар эди. Мактабга Жаннат Алиев раҳбар бўлдию унинг мақоми ўзгарди. Энди физика, математика фанига ихлосманд қуйи синф ўқувчилари шу ерга келавериши мумкин. Шу мактабнинг ташкил этилганлигига ўттиз йил тўлиши муносабати билан тантанали кеча бўлиб ўтди.

— Биз мактабимизнинг асосчиси ва биринчи директори Тўхтамиш Обилов номида стипендия таъсис этилганидан мамнун бўлдик, — деди Тошкент Давлат юридик институти проректори Шербўта Сирлиев сўзга чиқиб. — Бундан буён ҳар ўқув чорагининг охирида аълочиларга пул мукофотлари берилиши ҳам таҳсинга лойиқдир. Шу қутлуғ даргоҳда таълим олаётган фарзандларимизга тилагим улар яхши ўқишсин. Бугун илмни пухта эгаллаган ўқувчи, ҳеч шубҳа йўқки, эртага мамлакатни тебратади.

А. АЛИҚУЛОВ,
журналист.

• Ҳамкасбларимиз ҳаётидан •

«ТУРКИСТОН» ЗАФАРОБОДДА

Юртимизда Наврўз тантаналари давом этмоқда. «Туркистон» газетасининг охирги сонида ёзишларича, ёшлар рўзномасининг ижодий ходимлари, Ўзбекистон Ёшлар иттифоқи Марказий Қўмитаси раҳбарлари, бир гуруҳ ёш санъаткорлар умумхалқ байрамининг дастлабки кунларини Жиззах қўриғидаги Зафаробод тумани кенгликларида ўтказишибди.

Ўзи асли Наврўз ям-яшил далалар, гулларга бурканган боғлар, хуллас, табиат қулф урган гўшаларга жуда-жуда ярашади. Шу маънода ана шу сафарни ташкил этган «Туркистон» газетасидаги ҳамкасбларимизга ҳавас қилсак арзийди. Халқнинг бугунги ҳаётини яқиндан кузатиб, газетхонлар томир уришини дилдан ҳис этиш учун ажиб бир имкон яратилибди. Зафарободликлар учун баҳор ва меҳнат байрами гўзал мушоираю мароқли мулоқотлар билан янада мазмунга тўлибди. Туманнинг турли хўжаликлари ва корхоналарида бўлган учрашувларда Муқаддас Абдусаматова қадриятлар ҳақида, Замира Эгамбердиева ишқ-муҳаббат борасида, Абдулла Турдиев атоқли ёзувчи ва давлат арбоби Шароф Рашидов хотираси мавзуида шеърий намуналарини ўқиб берибди.

Бу дилтортар гурунгларда ёшликнинг бунёдкор қудрати бош мавзу бўлган. Ўзбекистон Ёшлар иттифоқи Марказий Қўмитаси саркотиби Адҳамжон Орзиматов, «Туркистон» газетаси бош муҳаррири Жаббор Раззоқов, Зафаробод тумани ҳокими Собиржон Абдусатторов (у Жиззах вилоятида энг ёш ҳокимлардан), Абу Райҳон Беруний номли давлат хўжалиги директори Мамадиёр Нуралиев ва бошқалар баҳор келинчаги ҳақида завқ-шавққа тўлиб гапиришганида ҳамманинг кўнгли Наврўз офтоби каби чарақлаб кетган.

Замирида эзгулик ва яратувчилик ётган бу тадбирни ташкил этган «Туркистон» ижодкорлари ва Зафаробод тумани раҳбарларининг ташаббуси эътиборга лойиқдир.

Наврўз тантаналарида.

Ш. ИБРОҲИМОВ олган суратлар.

• МУСТАҚИЛЛИК УФҚЛАРИ

«ТАДБИРКОР» — ЭЛГА МАДАДКОР

(Давоми. боши биринчи бетда).

— Алижон Юсупович, «Тадбиркор» акционерлик-тижорат банкининг вужудга келиши республикамизда иқтисодий ислоҳотлар амалга оширилишида муҳим қадам бўлди, албатта. Ҳозирги кундаги вазифаларингиз нималардан иборат!

— Мустақил давлатимизнинг пойдеворини янада мустаҳкамлаш учун аввало иқтисодий базамиз кўнгилдагидек бўлмоғи лозим. Қишлоқларимизнинг иқтисодий ҳамда ижтимоий аҳволини тубдан яхшилаш мақсадида бир қанча тадбирлар амалга оширилаётир. Хусусан, ер участкаларини ижарага бериш, аҳолининг томорқаларини янада кенгайтириш қанчалик муҳим аҳамият касб этаётгани ҳақида гапирмаса ҳам бўлади. Ҳозирга қадар қарийб 726 минг гектар суғориладиган майдонлар деҳқонларга ажратиб берилди. Шунга яраша бободеҳқонларимиз ҳам астойдил енг шимармоқдалар. Ҳар қарич ердан унумли фойдаланиб, зарур қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқарилмоқда.

Энди ўз-ўзидан қатор муаммолар пайдо бўлаётир. Яъни етиштирилаётган маҳсулотларни ташиш, саралаш, сақлаш ва ўз вақтида сотиш керак. Бунинг учун моддий-техника базаси зарур, шунингдек, уларга молиявий мадад зарур. Ана шундай мақсадда республикада шахсий ёрдамчи хўжалик эгалари Ассоциациясининг тузилиши, унинг мадад жамғармаси яратилиши, давлат бюджетидан бир миллиард сўм маблағ берилиши хайрли ишлардан бири бўлди. Бунинг натижасида, республикада қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ишлаб чиқариш, қайта ишлаш, сўнг бартер асосида айирбошлаш билан шуғулланувчи 900 дан зиёд кичик корхоналар, ширкатлар барпо этилди.

Ўтган йили деҳқон (фермер) хўжаликларини ривожлантириш учун ер фондининг вужудга келиши ва ер участкалари камида 10 йил муддат билан ижарага берилиши, ижара муддатини узайтириш ҳуқуқи, ишлаб чиқарилган маҳсулотларнинг 50 фоизи деҳқонларнинг ихтиёрида бўлиши аграр ислоҳотнинг асосий ютуқларидан бири бўлди.

Ҳозирги кунга келиб, томорқа эгалари, фермерлар мол сотиб олиши учун республика банклари томонидан кредитлар нақд пул билан имтиёзли равишда берилаяпти. Яъни, ҳар бир оилага 100 минг сўмдан, фермер хўжаликларига эса тегишли тартибда 50 минг сўмгача рухсат этилган эди.

Қишлоқларда вужудга келаётган шахсий хўжаликлар тизимига, ишбилармонларга, тадбиркорларга ҳисоб-китоб ишларини амалга ошириш, кредит бериш борасида маълум қийинчиликлар пайдо бўлди. Уларга хизмат кўрсатадиган банклар эса давлат корхона ва ташкилотларини ўзларининг асосий мижозлари деб билиб, бошқаларга маълум даражадагина аҳамият бериб келдилар. Шунинг учун фермерлар ва кичик корхоналарни маблағ билан таъминлашда муайян қийинчиликлар пайдо бўлди...

Деҳқон хўжаликлари эгаларига, қишлоқдаги ижарачиларга, ширкатчиларга, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлайдиган кичик корхоналарга, жумладан, шахсий корхоналарга ва умуман барча тадбиркорларга хизмат кўрсатишга ихтисослаштирилган «Тадбиркор» акционерлик-тижорат банки вужудга келди.

Ўзбекистон Вазирлар маҳкамасининг махсус қарори билан ташкил этилган бу банк устав сармояси учун давлат бюджетидан 1,5 миллиард сўм маблағ ажратилди. Яна бир бор таъкидлаш жоизки, бу — қишлоқлардаги тадбиркорлар, мулк эгаларига кўрсатилган катта мадад бўлади.

Келгусида банкимиз амалга ошириши зарур бўлган тадбирлар талайгина. Аввало, республикамиз вилоятлари ҳокимликларида, жойларда «Тадбиркор» банки бўлимларини ташкил этиш юзасидан кенгайтирилган мажлислар ўтказилди. Бу борада амалий ишга киришилмоқда. Қорақалпоғистон Республикаси ва барча вилоятларда, ҳар бир туманда бу банкнинг бўлимлари очилиб, уларга бошқарувчилар, бош муҳосиблар тайинланган. Банкимизнинг жойлардаги бўлимларини зарур бинолар, жиҳозлар ва бошқа зарур материаллар билан таъминлашда амалий ёрдам кўрситишаётган ҳокимликлардан мамнунмиз.

Шу йил 4 март куни «Ўзтадбиркорбанк»нинг таъсис мажлиси ўтказилди. Унда банкнинг Устави қабул қилинди. Банк Кенгаши ва унинг аъзолари, Бошқарув раиси, раис муовинлари, Бошқарув аъзолари сайланди. Тафтиш назоратчилари Низоми тасдиқланди.

— Демак, амалий ишга киришдингизлар. Сизлар билан ҳисоб-китоб ишларини олиб бориш қоидалари қай тарзда бўлади!

— Қишлоқлардаги барча тадбиркорлар, кичик корхоналар, фирмалар, фермер хўжаликларини кредитлаш ва улар ҳисоб-китобларини олиб бориш қоидалари ишлаб чиқилган. Унга мувофиқ қисқа муддатли кредитлар жорий ишлаб чиқариш харажатларига (ишлаб чиқаришга зарур бўлган товар-моддий бойликларини харид қилиш учун) ўн икки ой муддатга нақд пулсиз тартибда берилади.

Узоқ муддатли кредитлар;

— қурилиш, кенгайтириш, қайта таъмирлаш ишларига ва асосий фондларни ташкил қилиш ҳамда таъмирлаш харажатлари учун — 5 йил муддатга, кредит олингандан кейин иккинчи йилдан бошлаб қарзни тўлаш шарти билан;

— қишлоқ хўжалик техникаси, транспорт воситалари ва ускуналар сотиб олиш — 5 йилга;

— асосий подани ташкил қилиш ва асалари уялари сотиб олиш харжатларига 3 йил муддатга берилади.

— деҳқон хўжаликларига уй-жой қурилиши учун 200 минг сўмгача 10 йил муддатга кредит олингандан кейин 5-йилдан қарз тўлаш шарти билан берилади.

Бундан ташқари жойлардаги банк бўлимлари томонидан деҳқон хўжаликларига **мол, уруғ, ем-хашак, чорвачилик учун тиббий жиҳозлар ва дори-дармонлар, ёқилғи-мойлаш ҳамда қурилиш материаллари сотиб олиш учун, шунингдек, қурилиш бўйича ишлаб чиқариш харажатларига нақд пул билан кредит берилади.**

Бу кредит 300 минг сўмгача банк бўлимлари рухсати билан, 500 минг сўмгача вилоят банк бошқармасининг рухсати билан берилиши мумкин.

— Алижон Юсупович, республикамизда фаолият кўрсатиб келаётган банклардан «Тадбиркор» акционерлик-тижорат банкининг афзаллиги нимада!

— Мамлакатимиз тарихида биринчи марта ташкил этилган банкимиз юрт келажаги учун катта хизмат кўрсатади, албатта. Унинг устав сармояси 4,3 миллиард сўм қилиб белгиланган. Банкимизнинг асосий таъсисчилари — Ўзбекистон молия вазирлиги, «Ўздеҳқонсаноатбанки», шахсий томорқадорлар Республика ассоциацияси ҳамда қишлоқлардаги фермер хўжаликлари, тадбиркорлар, ишбилармонлар ва оддий деҳқон хўжаликларидир.

Банкимиз ўзининг қиймати 100 минг сўмлик оддий ва 10 минг сўмлик имтиёзли акцияларини чиқаради. Бу акциялардан тушган маблағлар банкнинг Устав фондига ўтказилиб, улардан барча тадбиркорларга кредитлар бериш учун фойдаланилади. Акцияларнинг яна бир афзаллиги — улар банк томонидан кафолатланган бўлиб, шу бўйича дивидентлар йилига 30 фоиздан тўланади ва республика банкида қайд қилинади.

Бу операциялардан ташқари банк чет эл инвестициялари, чет эллик тадбиркорларнинг сармояларини жалб қилиб, улардан самарали фойдаланади.

Аҳоли жамғармаларини ҳам омонат банкларимизга жалб қиламиз. Улардан кредит ресурслари сифатида фойдаланиш мумкин ва бунинг учун тегишли фоизлар тўланади.

— Ҳар бир соҳада бўлгани каби, янги ташкил этилган банк фаолиятини йўлга қўйишда ҳам ўзига хос муаммолар бўлса керак!

— Албатта. Биринчи муаммомиз — жойларда фаолият кўрсатаётган банк бўлимларида мутахассис-кадрлар етишмаяпти. Бу муаммони ҳал этиш учун Марғилон ҳисоб кредит техникуми, Тошкент молия олийгоҳи, Тошкент иқтисод дорилфунуни билан ҳамкорлик қилинмоқда.

Имкони бўлса, тажриба алмашиш учун ривожланган мамлакатларга бирор гуруҳ ходимларимизни юбориб, банк билан тадбиркорлар ўртасида қандай иш юритишнинг илғор усулларини ўзлаштиришимиз лозим.

Фурсатдан фойдаланиб, банкимизга муассис бўлиш ҳамда акцияларимизни сотиб олиш истагини билдиришаётган Қорақалпоғистон Республикаси Тўрткўл туманидаги «Чорвадор» фермер хўжалиги раҳбари Холбой Ҳосилбеков, Ургут туманидаги «Бободеҳқон» фермер хўжалиги раҳбари Шоназар Бобоев, «Бахрин» фермер хўжалиги раҳбарларига, Янгибозор туманидаги «Юлдуз» кичик корхонаси раҳбари Тожиниёзов, Янгиер шаҳридаги «Тошгул» хусусий корхонаси соҳиби Абдурайим Мамашев, Меҳнатобод туманидаги «Бахмал» кичик корхонаси директори Ўткир Нарчаев, Бўка туманидаги «Ўзбекистон» фермер хўжалиги раҳбари Тўлабой Отабоев, Қува туманидаги Амир Темур номли хусусий корхона соҳиби Таваккал Каримов ва бошқаларга ўз миннатдорчилигимизни изҳор этамиз.

Ҳамкорликда ҳикмат кўп. Банкимиз билан яқиндан алоқада бўлишни хоҳловчи тадбиркорларимиз қанчалик кўп бўлса, иқтисодиётимиз шунчалик равнақ топаверади. Хайрли ишларда «Тадбиркор» ҳамиша элга мададкордир.

— Қизиқарли суҳбатингиз учун ташаккур.

Суҳбатдош
Тўлқин ЭШБЕК.

• *Ўзбекистон футбол мамлакати бўлади*

ИККИНЧИ МАВСУМ

Орзиқиб кутилган дамлар келди. Мустақилликни мустаҳкамлаш йўлида собит қадам ташлаётган мамлакатимизда футбол баҳори бошланмоқда. Миллионлаб мухлислар мамлакатимиз биринчилигининг иккинчи мавсумини кўтаринки руҳда қаршиламоқдалар. Боиси, куни кеча эълон қилинган «Ўзбекистон Республикасида футболни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги қарор бугун бошланадиган футбол байрамига ўзига хос туҳфа бўлди. Бу муҳим ҳужжатда юртимизда футболнинг оммавийлигига эришиш, моҳир футболчилар сафини кенгайтириш, миллий ва олимпиада терма жамоамизни ҳамда «Пахтакор» футболчиларининг жаҳон миқёсидаги нуфузини оширишга қаратилган муҳим тадбирлар белгиланган. Асримиз охиригача юртимизда футболни ривожлантиришнинг миллий дастурини ишлаб чиқиш кўзда тутилган.

Ҳа, мамлакатимиз Президенти спортнинг энг қизиқарли ва оммавий турларидан ҳисобланган футболга катта аҳамият бериб, келажаги порлоқ Ўзбекистоннинг дунё бўйлаб довруғ таратиши ҳақида ғамхўрлик қилмоқдалар. Шу жиҳатдан қараганда бу йилги футбол мавсуми ҳар бир ўйинчи, жамоа ва мутахассис учун ҳам фахрли, ҳам масъулиятли кечиши табиий.

Мамлакат биринчилигининг ўтказилиши таркибида деярли ўзгаришлар йўқ. Биринчилик икки даврали ўйинлардан иборат бўлади. Олий лига жамоалари бугун дастлабки учрашувларни ўтказадилар. Хусусан «Пахтакор» — «Динамо», «Косонсойчи» — «Сўғдиёна» жамоаларининг учрашувида футбол марши янграб, давлатимизнинг яшил-мовий байроғи кўтарилади. Асосий учрашувлар эртага ўтказилади. Якшанба куни эса ўринбосарлар ҳисобланган биринчи лиганинг 16 жамоаси ўртасида дастлабки 8 учрашув бўлади.

Олий лига жамоалари биринчи давра ўйинларини 16 июнда якунлаб, 21 август куни ҳал қилувчи давра ўйинларига киришадилар. Бу орада Ўзбекистон кубоги учун курашнинг нимчорак, чорак, финал ўйинлари, Республика миллий ва олимпиада ҳамда ёшлар терма жамоалари ўртасида ўртоқлик учрашувлари, шунингдек, «Пахтакор» хотира-соврини учун якунловчи ўйинлар бўлиб ўтади. Ҳар қалай, мустақил футболимизнинг иккинчи мавсуми бетакрор ўйинлар ва қувончли дамларга бой бўлиши кутилмоқда.

СОВРИНДОР ОИЛАСИДА

Баҳорий кайфиятдаги бу йигитнинг қувончи чексиз. У Наврўзи олам шодиёналари кезиб юрган, яшил майдонлар узра футбол мавсумини қаршилашга ҳозирлик кўрилаётган бир дамда мукофотни олишга муваффақ бўлди. «Пахтакор — 92» футбол жамоаси ўйинчиларининг дастхатлари туширилган чипортўп кўрик танлови ғолиби сифатида унга топширилди. «Ўзбекистон овози» газетасининг ўтган йил футбол мавсуми бўйича ўтказилган кўрик-танлов шартларига ҳаммадан кўпроқ ва мукаммалроқ жавоб топиб таҳририятимизга мактуб йўллаган ҳам шу йигит эди.

— Оиламизни футболчилар хонадони, дейишади, — дейди Ҳусан ака, кўрик танловимиз ғолиби Ҳасан Абдураҳмоновнинг отаси, — Ғолибга совринни тақдим этиш пайти ҳам қувончли кунларга тўғри келди.

Оиламизда беш фарзанд камол топмоқда. Тўрт ўғил бир қиз. Ўзим футболчилар устозиман. Онаси Муборакхон ҳамшира. Ўғилларим Анвар, Ойбек, Улуғбек футболчи. Улар «Пахтакор», Қўқоннинг «Бағдотчи» жамоаларида тўп суришган. Кўрик ғолиби Ҳасан эса футболни кўнгил хуши учун ўйнаб турса-да билимдонликда унча-мунча ишқибоздан қолишмайди. Хуллас, ўзининг 75 йиллик тўйини нишонлашга ҳозирлик кўраётган севимли газетамиз «Ўзбекистон овози»нинг соврини Тошкентлик футболчилар хонадонига насиб этганидан беҳад мамнунмиз.

Суратда: «Ўзбекистон овози» газетасининг футбол танлови ғолиби Ҳасан Абдураҳмонов.

Сураткаш А. ТУРАЕВ.

Тикувчи Дилфуза Эргашева республикамиз пойтахтидаги «Юлдуз» ишлаб чиқариш бирлашмасида ишлайди. У Наврўз байрами нишонланган кунда баракали меҳнат қилди. Корхона меҳнат жамоаси томонидан хайрия жамғармаларига ўтказилган 20 миллион сўм маблағга ўз улушини қўшди.

А. ЗУФАРОВ (ЎзА) олган сурат.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

БОЗОР НАРХИДАН АНЧА АРЗОН

● Боғот пахта тозалаш заводи ҳузурида ёрдамчи кичик корхона — тикувчилик цехи фаолият кўрсата бошлади.

Бу ерда турли хил кийим-кечаклар тайёрлаб чиқарилиб, завод меҳнат аҳлининг ўзига бозор нархидан анча арзон баҳоларда сотилади. Бу — жумҳуриятимизда вақтинчалик содир бўлиб турган иқтисодий қийинчиликлардан аҳолини ижтимоий муҳофаза қилишда корхона маъмурияти йўлга қўйган тадбирларнинг биридир. Бу ерда кўп болали, кам даромадли оилаларга ҳам мунтазам равишда моддий ёрдам кўрсатилмоқда.

ШАҲАРЛАРАРО ТЕЛЕФОН СТАНЦИЯСИ

● Урганч шаҳарлараро телефон станциясининг қуввати замонавий янги алоқа ускуналари ҳисобига йил сайин ошиб бораяпти.

Айни пайтда Урганчдан туриб, собиқ СССР ҳудудидаги деярли барча катта шаҳарлар, саноат марказлари, ҳатто шаҳар типидаги айрим қўрғон ва қишлоқлар билан ҳам сим орқали зумда алоқа боғлаш мумкин.

Станциянинг имконияти янги йилдан бошлаб яна ошди. Бу маскан ғоят кучли техник асбоб-ускуналар билан жиҳозлангани натижасида жаҳоннинг АҚШ, Япония, Англия, Франция каби, умуман, барча хорижий мамлакатлар билан ҳам тезгина телефон орқали боғланиш имкониятига эга бўлди. Худди ана шундай имконият Хива шаҳар электр алоқаси бўлинмасида ҳам йўлга қўйилди.

Эркин МАДРАҲИМОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ
ХАРЧИНОМА

Жамғарма банки

30 МАРТДА ТЕРМИЗ ШАҲРИДА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ 1992 ЙИЛГИ 12 ФОИЗЛИ ИЧКИ ЮТУҚЛИ ЗАЁМИНИНГ ТЎРТИНЧИ ТИРАЖИ ЎТКАЗИЛАДИ

СИЗНИ ТИРАЖ ЎЙИНИГА ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ
ЖАМҒАРМА БАНКИ.

ҚОРХОНА, ТАШКИЛОТЛАР, ХЎЖАЛИКЛАР ДИҚҚАТИГА!

Гулистон тажриба созлаш-механика заводи СМК-101 маркали кран жиҳозларини ўрнатади. Кўтариш қуввати 10 тонна, кўтариш баландлиги 10-14 метр.

Буюртмачининг истагига биноан МАЗ-5334, МАЗ-5337 маркали автомобилларни, бундан ташқари СМК-10 ва КС-2561 маркали автокранларни қисқа муддатда капитал созловдан чиқаради.

Манзилгоҳ: Гулистон тажриба созлаш-механика заводи.

Телефонлар: 26232; 23059;

Телетайп: 02286131/1 РМЗ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

Заҳириддин Муҳаммад Бобур номли Андижон давлат университети

Қуйидаги мутахассисликлар бўйича аспирантурага

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

— Биохимия — 2 та ўрин кундузги:
— Физиология — 1 та ўрин кундузги:
— Генетика — 1 та ўрин кундузги;
— Ватан тарихи — 1 та ўрин кундузги:
— Халқлар тиллари — 2 та ўрин кундузги бўлимга.

Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда аспирантурага 35 ёшдан ошмаган, ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда эса 45 ёшдан катта бўлмаган олий маълумотли фуқаролар қабул қилинади.

Ҳужжатлар 1993 йил 15 майгача қабул қилинади. Кириш имтиҳонлари 1993 йил 17 майдан бошланади.

Қабул ҳақидаги тартиб-қоидалар билан Андижон давлат университети илмий бўлимида танишиш мумкин.

Манзилгоҳимиз: 710000, Андижон шаҳри. Наманган кўчаси 129 уй. АДУ илмий бўлими. 306-хона.

Тел: 5-08-31.

• ҲОДИСА

РЕЖАЛАШТИРИЛГАН НАЙРАНГМИКАН?

Ўзбекистон ёнғиндан муҳофаза қилиш назоратчилари жойларда корхоналар, ташкилотлар ва дўконларда ўт тушиши ҳолларининг олдини олиш мақсадида текширувлар олиб борадилар. Ўтказилган назоратларда Тошкент вилоятининг Паркент районидаги матлубот жамиятига қарашли 1-саноат моллари дўконида ёнғин муҳофазаси қоидаларига риоя этилмаганлиги аниқланди. Назоратчилар дўкон раҳбарларини қаттиқ огоҳлантириб, магазинни муҳрлаб қўйдилар. Район матлубот жамияти ва дўкон мутасаддилари давлат органи томонидан қўйилган талабни бажаришдан бош тортди. Ўзбошимчалик билан муҳрни бузиб, дўконга киришди. Гўё тафтиш ўтказиш керак бўлиб қолган эмиш. Бу найранг ниқоб эканлиги ўз-ўзидан аён бўлиб қолди. Орадан бир кун ўтар ўтмас «тафтиш» этилаётган дўкон ярим тунда ёниб кетди. Яқин атрофда сув йўқлиги ва ўт ўчириш воситалари етишмаслиги оқибатида харидорларни кутиб ётган моллар кулга айланди. Воқеадан хабар топган ўт ўчирувчилар ҳодиса юз берган жойга етиб келдилар.

Ўт ўчириш органлари ходимларининг фикрича, бу олдиндан режалаштирилган найранг бўлиб, дўкон қасддан ёқиб юборилган. 3 миллион сўмлик моллар ёниб кетган.

Мазкур иш юзасидан жиноий иш қўзғатилди.

КЕЛГУСИ СОНЛАРДА ЎҚИЙСИЗ:

- Газета — давр муҳри («Ўзбекистон овози» фахрийсининг эсдаликлари)
- «Меҳмонхонами, каптархонами?» (фельетон)
- «Эсиз Оқтош, эсиз Оқтош» (ёзувчи муаммо қўяди).
- Мирмуҳсин ижодхонасида

ЎТГАНЛАРНИНГ ОХИРАТИ ОБОД БЎЛСИН!

Ўзбекистон ижтимоий таъминот вазирлиги республика миқёсидаги шахсий пенсионер Ўктамхон ТЎЙЧИЕВАнинг вафот этганлиги муносабати билан марҳуманинг оила аъзоларига ва яқинларига чуқур таъзия билдиради.

Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти ректорати ва жамоат ташкилотлари табиий-жуғрофия кафедрасининг профессори Ортиқ Мўминовга ўғли ЛУТФУЛЛОнинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

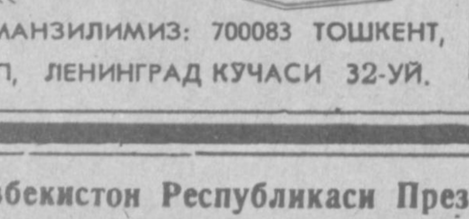

МАНЗИЛИМИЗ: 700083 ТОШКЕНТ, ГСП, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ 32-УЙ.

МУАССИСЛАР:
ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ ВА «ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» ЖУРНАЛИСТЛАР ЖАМОАСИ
Бош муҳаррир
Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ.

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ»

РЕДАКЦИЯЛАР:
Иқтисодий ҳаёт — 33-47-80, 32-53-14.
Ижтимоий ҳаёт — 33-21-43; 32-53-16.
Вилоят мухбирлари — 33-12-16; 32-57-20.
Хатлар, ахборот ва спорт — 33-12-56, 32-55-16.
«Осиё бозори» — 33-76-04; 32-53-15.
Котибият — 33-72-83; 32-53-06.
Эълон ва билдирувлар — 32-54-14.
Шароф Рашидов фонди — 33-20-36; 32-54-35.
Қабулхона — 32-55-15.

ЎЗ МУХБИРЛАРИМИЗ
Андижонда — 4-48-85; Нукусда — 2-42-62;
Бухорода — 3-96-12; Самарқандда — 35-22-90;
Гулистонда — 2-26-22; Урганчда 6-72-60;
Жиззахда — 3-31-86; Термизда — 2-23-01.
Қаршида — 3-25-70;
Навбатчи муҳаррир: Т. ЭШБЕК.

● Бирорта ҳам хат редакция эътиборидан четда қолмайди
● Эълонлар кечиктирмай чоп этишга кафолат берилади.
● Қўлёзмалар ҳажми чекланмайди.
● Рўйхатдан ўтиш тартиб № 000120.
● Газетанинг босилиш сифати ҳақида эътирозни қуйидаги телефонга маълум қилишингиз мумкин: 33-34-48.
Газета офсет усулида А—2 форматда босилади.
тиражи — 169.328 нусха.
Босишга топшириш вақти — 21.00, топширилди — 20.30
Г—115 № 52.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6.